

MACIEJ MARGAS ALEKSANDRA ŁOGUSZ

WARSZAWA Z NIEBA

— WARSAW FROM THE SKY —

WERSJA
DEMONSTRACYJNA

POLAND
— ON AIR —

MACIEJ MARGAS ALEKSANDRA ŁOGUSZ
WARSZAWA Z NIEBA
WARSAW FROM THE SKY

POLAND
— ON AIR —

"Semper Invicta" - to dewiza Warszawy, nadana miastu po bohaterskiej "obronie przeciw najazdowi niemieckiemu" w 1939 roku. Jej tłumaczenie to "Zawsze niezwyciężona". Ponad osiemdziesiąt lat później, obserwując jak dumnie i majestatycznie miasto prezentuje się w pierwszych promieniach porannego słońca, trudno się z tym mottem nie zgodzić.

"Semper Invicta" - this is the motto of Warsaw, bestowed upon the city after the heroic "defence against the German invasion" in 1939. It translates to "Always Invincible". Over eighty years later, it is hard not to agree with such wording when seeing how proudly and majestically the city presents itself in the first morning sunrays.

Tożsamość krajobrazowa Warszawy definiuje się przez unikatową kombinację elementów fizycznych, kulturowych, historycznych i społecznych, które nie tylko wyróżniają miasto na tle innych, ale również wpływają na poczucie przynależności jego mieszkańców. Szczególnie istotne dla tego oblicza stolicy są: malownicza dolina Wisły, charakterystyczna Skarpa Warszawska (coż mniej widoczna w miejskim krajobrazie, niestety) oraz zrekonstruowana po wojnie Starówka. W kontekście Warszawy, głęboko naznaczonej bliznami ostatniej wojny, ochrona tożsamości krajobrazowej, w tym panoram i osi widokowych, nabiera szczególnego znaczenia.

Wisła pełni kluczową rolę w życiu Warszawy, będąc nie tylko niezbędnym źródłem wody, ale i ekologicznym korytarzem wspierającym cyrkulację powietrza i przemieszczanie się ptaków. W przeszłości odgrywała również ważną rolę jako szlak żeglugowy. Jej brzegi, zarówno te uporządkowane jak bulwary oraz te bardziej naturalne, jak miejskie plaże, tężnią życiem. Wisła wyznacza granicę między lewym a prawym brzegiem Warszawy, a mentalnie nawet między wschodnią a zachodnią Europą. Jednakże, pomimo tych podziałów, Warszawa pozostaje jednością, a Wisła bardziej wydaje się różne światy ze sobą łączyć, niż dzielić. Jako ostatnia wielka dzika rzeka Europy, niewiele przekształcona przez człowieka, stanowi niezwykle cenny element naturalnego i krajobrazowego dziedzictwa, którego ochrona powinna być priorytetem w planowaniu przestrzennym miasta. Ostatecznie Warszawa bez Wisły nie mogłaby istnieć, lecz Wisła bez Warszawy spokojnie by sobie poradziła. Na zdjęciu: przejrzysty majowy poranek i morze zieleni nad rzeką, 2022.

The landscape identity of Warsaw is defined by a unique combination of physical, cultural, historical and social elements that not only distinguish the city from others, but also influence the sense of belonging of its inhabitants. Particularly significant for the face of the capital are: the picturesque valley of the Vistula, the characteristic Warsaw Escarpment (increasingly less visible in the urban landscape, unfortunately) and the post-war reconstructed Old Town. In the context of Warsaw, deeply marked by the scars of the last world war, the protection of landscape identity, including panoramas and visual axes, takes on special significance.

The Vistula River plays a crucial role in Warsaw's life, being not only an essential source of water but also an ecological corridor supporting air circulation and bird migration. In the past, it also played a key role as a waterway. Its banks, both the organized ones like boulevards and the more natural ones like urban beaches, are full of life. The Vistula marks the boundary between the left and right bank of Warsaw, and mentally even between eastern and western Europe. However, despite these divisions, Warsaw remains a unity, and the Vistula seems to connect rather than divide different worlds. As the last great wild river of Europe, little transformed by humans, it is a valuable element of natural and landscape heritage, the protection of which should be a priority in urban planning. Ultimately, Warsaw could not exist without the Vistula, but the Vistula could easily exist without Warsaw. In the photo: a clear May morning and a sea of greenery upon the river, 2022.

Stare i "nowe" Miasto o poranku. W oddali widać Lotnisko Chopina.

The Old and "new" Town in the morning.
In the distance you can see Chopin Airport.

Stare Miasto to najstarszy układ urbanistyczny Warszawy – rynek z otaczającą go siatką ulic wytyczono wraz z lokacją miasta na prawie chełmińskim na przełomie XIII i XIV wieku. Szybko otoczyły je mury, świadczące o zamożności tego ośrodka miejskiego. Zniszczona po II wojnie światowej Starówka została zrekonstruowana na wzór z połowy XVIII wieku (wraz z oznaczonym na Placu Zamkowym przebiegiem murów), stając się niezwykłym symbolem odbudowy, ciągłości narodowej i tożsamości Polaków. W latach 70. XX wieku dzięki zbiórkom społecznym odbudowany został także Zamek Królewski, a w 1980 roku cały obszar historycznej Warszawy został wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO, jako wyjątkowy przykład „twórczej rekonstrukcji”. I jakże atrakcyjne!

The Old Town is the oldest urban layout of Warsaw - the market square with its surrounding network of streets was laid out with the founding of the city under Chełmno law at the turn of the 13th and 14th centuries. It was quickly surrounded by walls, which attested to the city's wealth. After World War II, the destroyed Old Town was reconstructed in the style of the mid-18th century (along with the marked course of the walls), becoming an extraordinary symbol of reconstruction, national continuity and Polish identity. In the 1970s, thanks to social collections, the Royal Castle was also rebuilt, and in 1980 the entire area of historic Warsaw was inscribed on the UNESCO World Heritage List as a unique example of "creative reconstruction". And how attractive!

Położone na Skarpie Warszawskiej Stare Miasto i Krakowskie Przedmieście w oddali. To wzduł tego traktu, na szczycie wiślanej skarpy, kilka wieków temu zaczęły wyrastać pałace magnatów pragnących posiadać swoje rezydencje w pobliżu królewskiego dworu - politycznego centrum kraju. Od grudnia 2024 roku zaczną funkcjonować Park Kulturowy Historycznego Centrum Warszawy, będący szczególną formą ochrony [także estetycznej] tej części miasta.

The Old Town and Krakowskie Przedmieście, located on the Warsaw Escarpment, are seen in the distance. Several centuries ago, the palaces of the magnates who wanted to have their residences near the royal court began to rise along this route - at the top of the Vistula escarpment, the political centre of the country. As of December 2024, the Historical Cultural Park of the Historic Centre of Warsaw will begin operating, providing a special form of protection [including aesthetic] for this part of the city.

Piękno jesiennych poranków. Rozpraszające się niskie poranne mgły. Widok ponad Muranowem.

The beauty of autumn mornings. Dispersing low morning mists. A view over Muranów.

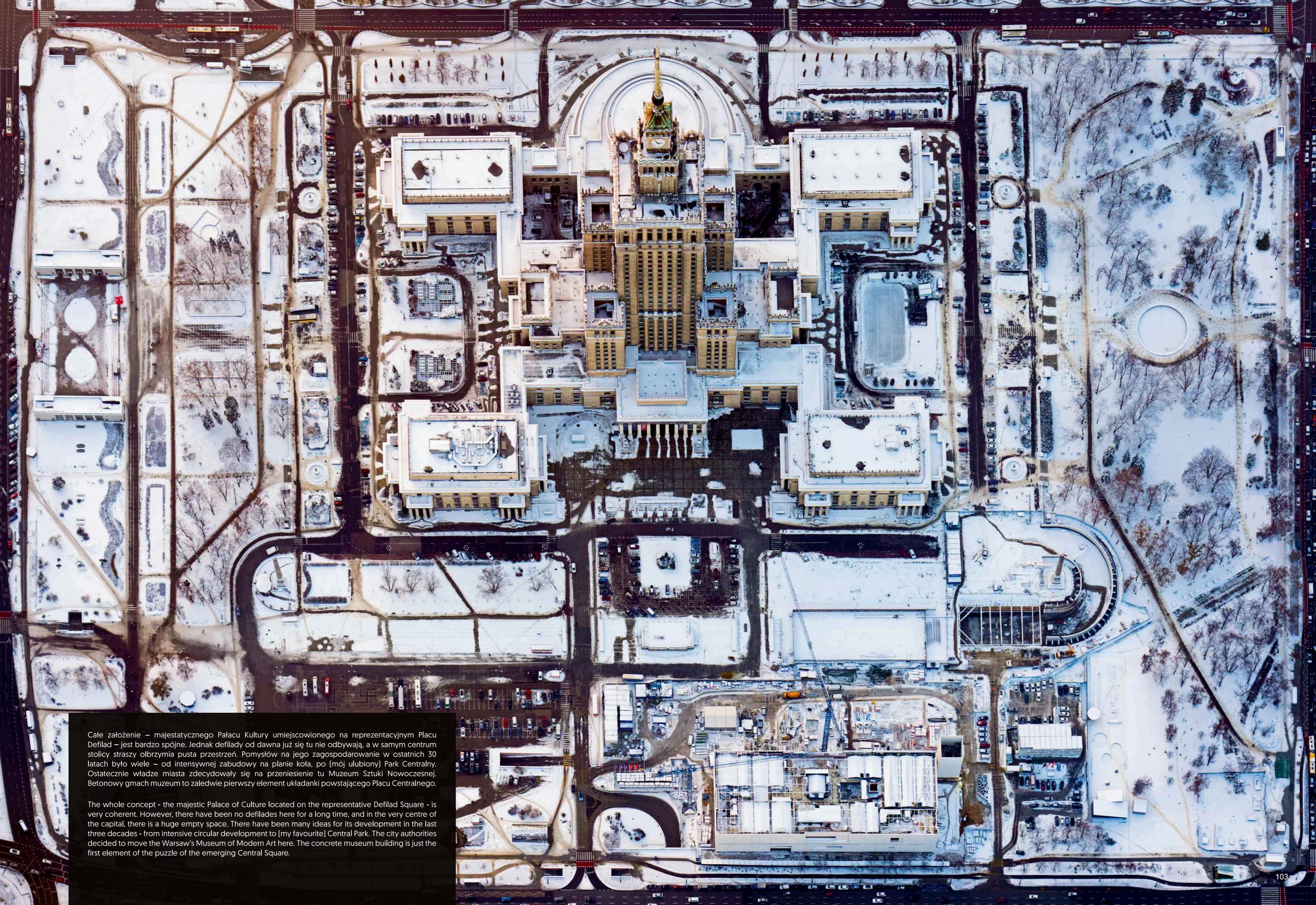
Kwiecień 2024, spojrzenie na miasto od zachodu. Wieżowce Woli i centrum, a w oddali Saska Kępa. W takim ujęciu, na te pozostałych wieżowców, PKiN zdaje się być bardziej "polski" niż szklane wieże, które mogłyby wyrosnąć w wielu innych miejscach na świecie. Rodzą się zatem pytania – co właściwie w Warszawie można uznać za przykład lokalnej architektury? Czy krajobraz miasta powinien zależeć od władz miejskich czy deweloperów? I czy niebotyki zawsze będą nam się kojarzyć z rozwojem?

April 2024, a view of the city from the west. The skyscrapers of Wola and the city centre, with the Saska Kępa in the distance. In such a view, against the background of the other skyscrapers, the Palace of Culture and Science seems to be more "Polish" than the glass towers, which could grow in many other places in the world. This raises questions - what exactly in Warsaw can be considered an example of the local architecture? Should the cityscape depend on the municipal authorities or developers? Will skyscrapers always be associated with development?

Ostatnie promienie słońca padające na PKiN i Muzeum Sztuki Nowoczesnej. To jedno z takich ujęć, którego w żaden sposób nie dało się przewidzieć, a na jego wykonanie miałem zaledwie kilka sekund. Te dwa oświetlone budynki, mimo iż stoją w samym centrum miasta, dzieli niemal wszystko – architektura, okoliczności powstania, historia, bryła, funkcja. Łączy jednak lokalizacja oraz skrajne emoce, które wywołują.

The last rays of the sun shining on the Palace of Culture and Science and the Museum of Modern Art. This is one of those shots that could not have been predicted in any way, and I had only a few seconds to take it. These two, illuminated buildings - although located in the very centre of the city - are divided by everything - architecture, circumstances of creation, history, form, function. However, they are connected by the location and the extreme emotions they evoke.

Cale założenie – majestatycznego Pałacu Kultury umiejscowionego na reprezentacyjnym Placu Defilad – jest bardzo spójne. Jednak defilady od dawna już się tu nie odbywają, a w samym centrum stolicy straszy olbrzymia pusta przestrzeń. Pomysłów na jego zagospodarowanie w ostatnich 30 latach było wiele – od intensywnej zabudowy na planie koła, po (mój ulubiony) Park Centralny. Ostatecznie władze miasta zdecydowały się na przeniesienie tu Muzeum Sztuki Nowoczesnej. Betonowy gmach muzeum to zaledwie pierwszy element układanki powstającego Placu Centralnego.

The whole concept - the majestic Palace of Culture located on the representative Defilad Square - is very coherent. However, there have been no parades here for a long time, and in the very centre of the capital, there is a huge empty space. There have been many ideas for its development in the last three decades - from intensive circular development to (my favourite) Central Park. The city authorities decided to move the Warsaw's Museum of Modern Art here. The concrete museum building is just the first element of the puzzle of the emerging Central Square.

Fotografia wykonana nietypowym zestawem - adapterem typu „tilt” oraz wkręconym w niego analogowym obiektywem (z mocowaniem M42). Adapter zrobił to, co sugeruje nazwa – pochylił płaszczyznę ostrości, zostawiając w jej polu zaledwie wąski pas. Na tyle mały, że wykonanie ostrego zdjęcia konkretnego obiektu z pokładu pędzącego samolotu graniczyło z cudem. Jednak dla tego jednego kadru – warto było próbować.

The photograph was taken with an unusual combination - a tilt adapter and a screw-mounted M42 analogue lens. The adapter did what its name suggests - it tilted the plane of focus, leaving only a narrow strip in focus. It was so small that taking a sharp picture of a specific object from the deck of a moving plane was a miracle. However, for this one frame - it was worth trying.

Zbliżenie na centrum od północnego zachodu.

A close-up of the city centre from the northwest.

Plac Zbawiciela (nazywany też Placem Hipstera lub Zbawixem) to jeden z najbardziej urokliwych miejskich placów, nad którym dominuje Kościół Najświętszego Zbawiciela – kontrastując z toczącym się w podcieniach kamienic gwarnym życiem towarzyskim.

Zbawiciela Square (also known as Hipster Square or Zbawix) is one of the most charming urban squares dominated by the Church of the Most Holy Savior - contrasting with the lively social life taking place in the arcades of the neighbouring tenement houses.

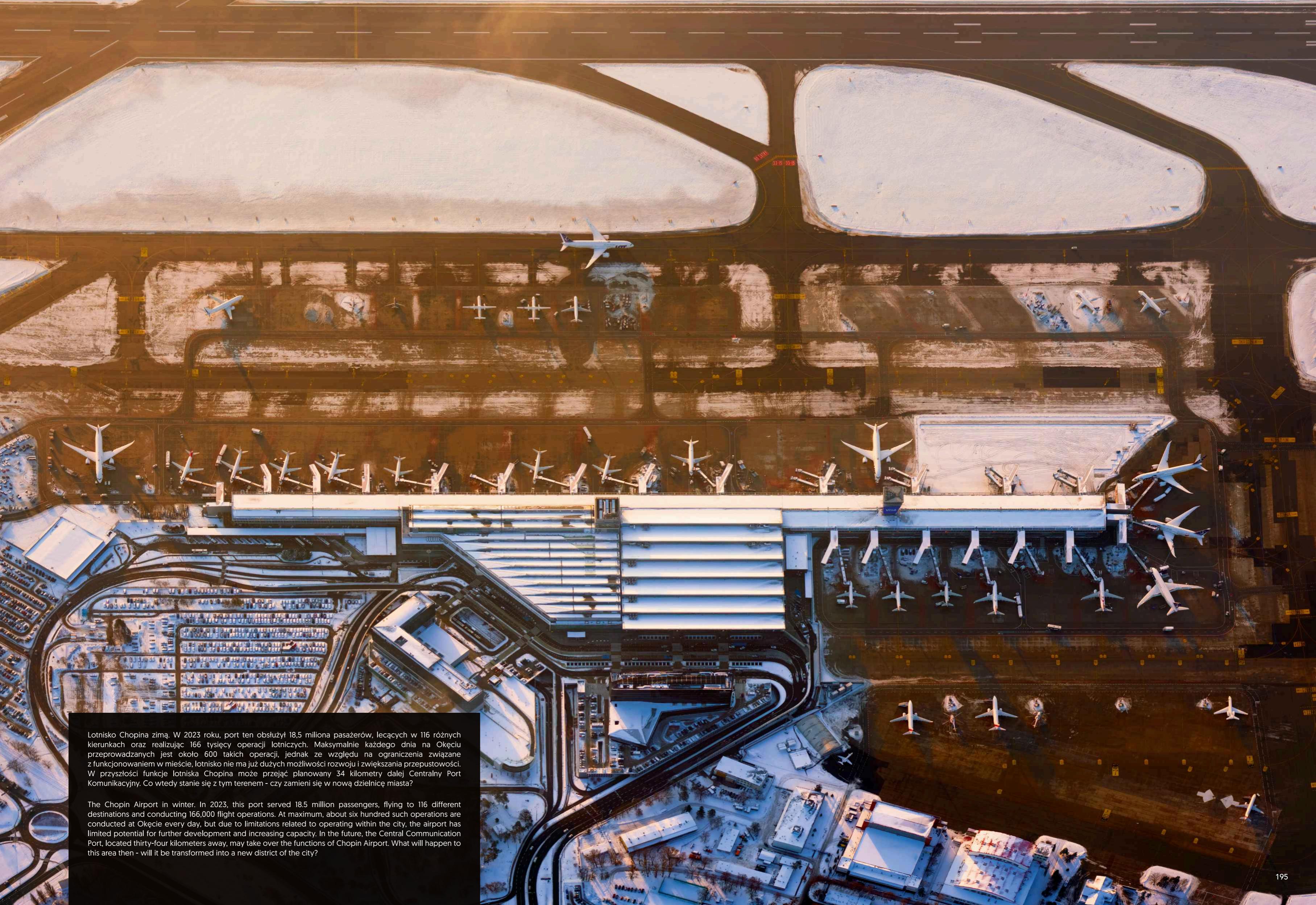
Pałac na Wyspie. To od niego wzięła się nazwa Łazienek – pierwotnie znajdował się tu barokowy pawilon Łazni, w latach 1772–1793 na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego przebudowany w stylu klasycystycznym. Była to letnia rezydencja króla, w której odbywały się także słynne obiadы czwartkowe. To jedno z tych miejsc, w których można poczuć klimat schyłkowej, choć mającej nadzieję na przetrwanie, I Rzeczypospolitej.

The Palace on the Isle. It is from this palace that the name Łazienki (Baths) originated - originally there was a baroque bath pavilion here, which was rebuilt in the neoclassical style from 1772 to 1793 at the request of Stanisław August Poniatowski. It would serve as the summer residence of the king and the site of the famous Thursday dinners. It is one of those places where you can feel the atmosphere of the late First Polish Republic, still hopeful to endure.

W 1879 roku car Mikołaj II nakazał przekształcenie Warszawy w twierdzę. Efektem tej decyzji stało się wybudowanie 29 fortów (oraz wielu dodatkowych umocnień) okalających miasto – choć już w momencie ukończenia, pod koniec stulecia, były one pod kątem militarnym przestarzałe i na wiele lat zablokowały rozrost miasta. I choć losy każdego potoczyły się inaczej, to przetrwały po dziś dzień. Niektóre zostały wkomponowane w tkankę miejską, inne niszczą, a na jeszcze innych powstają osiedla mieszkaniowe lub różne inwestycje. Z pewnością marnuje się ich potencjał turystyczny, a wiele osób nawet nie zdaje sobie sprawy, że codziennie miją na swojej drodze niezwykłe zabytki XIX-wiecznej techniki militarnej. Na zdjęciu – Fort IX „Czerniaków”, wokół którego w 1924 roku powstało zamieszkane przez oficerów Wojska Polska osiedle nazwane później "Sadybą".

In 1879, Tsar Nicholas II ordered Warsaw to be transformed into a fortress. The result of this decision was the construction of twenty-nine forts (and many additional fortifications) encircling the city. However, by the time they were completed at the end of the century, they were militarily outdated and blocked the city's expansion for many years. Although the fate of each fort varied, they have survived to this day. Some have been incorporated into the urban fabric, others are in a state of decay, and the rest have been transformed into residential estates or other projects. Their tourist potential is certainly wasted, as many people are unaware that they pass by extraordinary monuments of 19th-century military art every day. In the photo - Fort IX "Czerniaków", around which a housing estate inhabited by Polish Army officers was built in 1924, later named "Sadyba".

Lotnisko Chopina zimą. W 2023 roku, port ten obsłużył 18,5 miliona pasażerów, lecących w 116 różnych kierunkach oraz realizując 166 tysięcy operacji lotniczych. Maksymalnie każdego dnia na Okęciu przeprowadzanych jest około 600 takich operacji, jednak ze względu na ograniczenia związane z funkcjonowaniem w mieście, lotnisko nie ma już dużych możliwości rozwoju i zwiększania przepustowości. W przyszłości funkcje lotniska Chopina może przejąć planowany 34 kilometry dalej Centralny Port Komunikacyjny. Co wtedy stanie się z tym terenem - czy zamieni się w nową dzielnicę miasta?

The Chopin Airport in winter. In 2023, this port served 18.5 million passengers, flying to 116 different destinations and conducting 166,000 flight operations. At maximum, about six hundred such operations are conducted at Okęcie every day, but due to limitations related to operating within the city, the airport has limited potential for further development and increasing capacity. In the future, the Central Communication Port, located thirty-four kilometers away, may take over the functions of Chopin Airport. What will happen to this area then - will it be transformed into a new district of the city?

Park Górczewska to niezwykła zielona oaza ulokowana na Bemowie oraz przykład osiedla, podczas projektowania którego brano pod uwagę różne potrzeby mieszkańców – także te związane z kontaktem z naturą. Niestety, obecnie w ogóle nie myśl się o przestrzeni miejskiej w podobny sposób. A miasto i ludzie potrzebują takich miejsc – dlatego mój nadzieję, że nikomu nie wpadnie do głowy pomysł „dogęszczania” parku.

Górczewska Park is an extraordinary green oasis located in Bemowo and an example of a housing estate where various needs of residents, including those related to contact with nature, were considered during its design. Unfortunately, currently there is no thought given to urban space in a comparable way at all. Both the city and people need such places - so let's hope that no one will ever produce the idea of "densifying" the park.

Skąd wiemy, że dana część miasta jest szemrana lub prestiżowa? Co wpływa na nasze postrzeganie lub odczucia związane z poszczególnymi miejscami? Na zdjęciu: serce najmniejszej dzielnicy Warszawy, czyli Żoliborza – Plac Wilsona. To ważny punkt orientacyjny, węzeł komunikacyjny oraz miejsce budujące tożsamość całej dzielnicy. To jedna z tych lokalizacji, w pobliżu których chciałoby się mieszkać – nawet jeśli nie jesteśmy w stanie powiedzieć dokładnie dlaczego.

How do we know if a particular part of the city is shady or prestigious? What influences our perception or feelings associated with specific places? In the photo: the heart of Warsaw's smallest district, Żoliborz – Wilsona Square. It is an important landmark, a transportation hub and a place that builds the identity of the entire district. It's one of those locations where you'd like to live nearby – even if you can't exactly say why.

Nocny widok Warszawy ponad Trasą Siekierowską, Gocławiem i Grochówem.

A night view of Warsaw over Siekierowska Route, Gocław and Grochów.

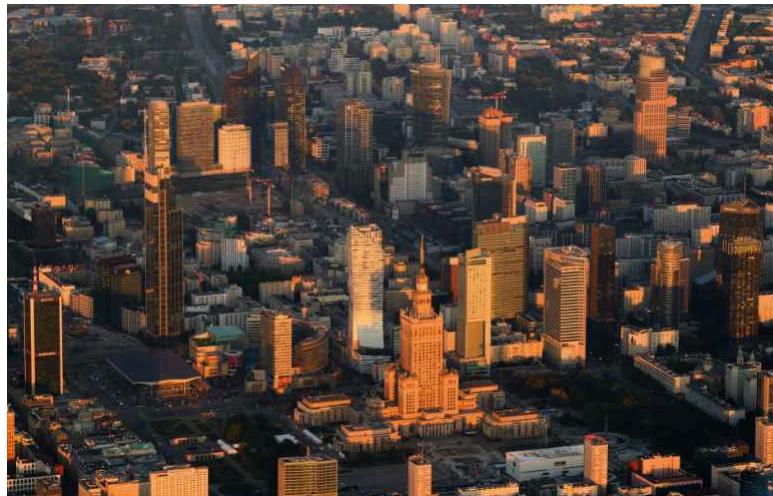

Spojrzenie ponad Wyspami Zawadowskimi na południu miasta. To początek długiego na 31,5 km warszawskiego odcinka Wisły. Na tym zdjęciu rzeka wygląda niczym płynąca przez tropikalny las Amazonka.

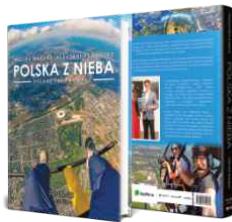
A view over the Zawadowskie Islands in the southern part of the city. This marks the beginning of the 31.5 km stretch of the Vistula River within Warsaw. In this photo, it looks like the Amazon flowing through a tropical forest.

OBRAZY DO BIURA I SALONU

Każda fotografia z tego albumu może stać się pięknym wydrukiem na Twojej ścianie.

Z TEJ SERII UKAZAŁY SIĘ:

WARSAW ON AIR

POLAND ON AIR

SILESIA ON AIR

POLSKA Z NIEBA

WARSZAWA
Z LOTU PTAKA

BIELSKO-BIAŁA
I OKOLICE Z LOTU PTAKA

WEJDŹ NA WWW.POLANDONAIR.COM
I ZAMÓW SWÓJ ALBUM LUB FOTOOBRAZ!

MACIEJ MARGAS ALEKSANDRA ŁOGUSZ
WARSZAWA Z NIEBA
— WARSAW FROM THE SKY —

POLAND
— ON AIR —

Nazwa POLAND ON AIR, POLSKA Z NIEBA, oraz nasze logo stanowią zarejestrowane w Urzędzie Patentowym RP znaki towarowe i podlegają ochronie prawnej na podstawie ustawy Prawo Właściwości Przemysłowej.

The name POLAND ON AIR, POLSKA Z NIEBA and our logo are trademarks registered in the Patent Office of the Republic of Poland and are subject to legal protection under the Industrial Property Law Act.

Opublikowano w Warszawie w 2024 roku przez:

POLAND ON AIR – Maciej Margas i Aleksandra Łogusz
Dystrybucja – POLAND ON AIR

www.polandonair.com
kontakt: info@polandonair.com

Fotografie i opisy: Maciej Margas
Tłumaczenie: Paweł Zięciowski – Bliss.Cool Online
Opracowanie graficzne i dtp, projekt okładki: Michał Więckowski

Wydrukowano w Polsce

Odwiedź nas w Internecie:
Facebook.com/polandonair
Instagram.com/polandonair
Youtube.com/polandonair
www.tiktok.com/@polandonair

ISBN – 978-83-947401-6-0

**DZIĘKUJEMY ZA OBEJRZENIE
WERSJI DEMONSTRACYJNEJ ALBUMU.
PEŁNĄ WERSJĘ PAPIEROWĄ ZAMÓWISZ NA
WWW.POLANDONAIR.COM**

POLAND
— ON AIR —